

Granskning av äldreboenden

Granskningens inriktning

EY har på uppdrag av stadens revisorer granskat om äldregruppen tillhandahåller och förmedlar boenden till äldre på ett ändamålsenligt sätt samt om det finns en väl framarbetad strategi för att möta framtida behov av äldreboenden.

Iakttagelser och slutsatser

Vår sammanvägda bedömning är att äldregruppen bedriver ett aktivt arbete i frågan, men att betydande utmaningar kvarstår. Det saknas en väl framarbetad strategi som tar ett helhetsgrepp över nämndens samtliga verksamhetsområden.

Västerås stad har två former av särskilda boenden: äldreboenden och servicehus. Utöver permanenta boenden finns det korttidsplatser för personer som har ett tillfälligt ökat vårdbehov eller som avlastning för anhörig som vårdar i hemmet. För att få bostad i särskilt boende krävs en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen utifrån vilket den enskildes behov prövas. I december 2016 fanns det 1 043 platser på äldreboenden, 687 servicehusplatser och 146 korttidsplatser. 40% av platserna är till för personer med demens.

Det råder brist på äldreboenden samtidigt som tillgången till servicehus överstiger behoven. Det är positivt att äldregruppen under 2016 har beslutat att omvandla åtta servicehusplatser till äldreboenden. Obalansen mellan medborgarnas behov av äldreboende och äldregruppens bestånd av särskilda boenden kvarstår dock och måste framöver hanteras. Nya äldreboenden är beställda och det kan enligt boendepåren bli aktuellt att avveckla några enheter, men det har ännu inte fattats några beslut om avveckling.

Äldregruppen har under 2016 fattat beslut om riktlinjer för biståndsbeslut som inte helt överensstämmer med socialtjänstlagen, avseende ålder och omprövning.

Förtydliganden har dock skett i inledningen av 2017. När äldregruppen tar ställning till reviderade riktlinjer är det av vikt att det finns ett beslutsunderlag som innehåller en juridisk bedömning och en konsekvensanalys utifrån olika aspekter, ekonomiska såväl som sociala.

De av äldregruppen beslutade riktlinjerna för biståndsbeslut leder till ett större behov av platser än vad som är behövligt utifrån socialtjänstlagen. Det är upp till kommunen att tolka vad skälig levnadsnivå innebär och äldregruppen har gjort en generös tolkning då hög ålder tas i beaktande och servicehus tillhandahålls.

Det framtida behovet av platser som äldregruppen prognostiserar beror inte enbart på omvårdnadsbehov, utan delvis på faktorer som har med bostads-marknaden att göra. Den planerade utökningen av äldreboendeplatser kommer att få betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Kommunikationen till medborgarna kan förbättras när det gäller regler för att beviljas särskilt boende och hur tilldelning sker. Om personer tackar nej upprepade gånger till plats i särskilt boende kan biståndshandläggningen behöva ses över.

Det finns en bra struktur för lokalförsörjningsarbetet med ett nära samarbete mellan berörda förvaltningar. Möjligheterna till utbyggnad och förtätning ses över, vilket är positivt.

Granskning av äldreboenden

Rekommendationer

Vi rekommenderar Äldrenämnden:

- ▶ att göra en översyn av boendeformen servicehus och fatta ett inriktningsbeslut om det framtida beståndet av särskilda boenden.
- ▶ att utarbeta en strategi som tar ett helhetsgrepp över nämndens samtliga verksamhetsområden och som visar hur en ändamålsenlig och kostnadseffektiv äldreomsorg på kort och lång sikt ska kunna utformas och genomföras.
- ▶ att säkerställa att beslut fattas utifrån beslutsunderlag som innehåller konsekvensanalyser utifrån olika aspekter, ekonomiska, juridiska såväl som sociala.
- ▶ att utveckla kommunikationen till medborgarna vad gäller kriterierna för att ansöka om särskilt boende samt prioriteringsordning vid tilldelning.
- ▶ att säkerställa att samsyn råder bland biståndshandläggarna om beviljande av särskilt boende utifrån riktlinjerna.

Vi rekommenderar Kommunstyrelsen:

- ▶ att fortsätta stimulera utvecklingen av boendeformer för äldre utan särskilda behov t.ex. genom att undersöka möjligheterna till att ge ägardirektiv till det kommunala bostadsbolaget.
- ▶ att bedriva en aktiv uppsikt över äldrenämndens tillhandahållande av bostäder till äldre.

Revisionen har överlämnat revisionsrapporten till kommunfullmäktige.
Rapporten är publicerad på stadens hemsida www.vasteras.se.

För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ulf Höglund
tfn: 0705-19 14 00 eller revisionssekreterare Annette Björnsson tfn: 021-39 29 21.